

Riktlinjer för VFU, religionsvetenskap i ämneslärarutbildningen vt 2015

VFU-ansvariga lärare: Mikael Thelin; mikael.thelin@bh.se; Heike Peter (examinator), heike.peter@bh.se

Ett viktigt inslag i lärarutbildningen är den *verksamhetsförlagda utbildningen* (VFU). Syftet med VFU är att knyta samman den teoretiska utbildningen vid högskolan och den praktiska ute på skolorna till en helhet. Inom ämneslärarutbildningen är en betydande del av den verksamhetsförlagda utbildningen direkt anknuten till de ämnen du läser, även om VFU-perioderna formellt utgör separata kurser.

Omfattning och inplacering i programmet

Under slutet av ditt tredje utbildningsår fullgör du en VFU-kurs knuten till ditt andra ämne i programmet. Du ska följa arbetet i din skola på heltid under 5 veckor, vilket också innebär att du själv kommer att undervisa.

Omfattningen kan variera beroende på antalet klasser och läsårsplaneringen, men ett riktmärke är att din undervisning motsvarar ungefär hälften av en ordinarie lärartjänst. Det ger dig tid att sätta dig in i skolans rutiner, planera din egen undervisning, arbeta med de rapporter och övriga uppgifter som kan vara aktuella, och så vidare.

Det är önskvärt att du får insikt i och erfarenhet av så många som möjligt av nedanstående fyra områden. Du bör därvid hela tiden tänka på centrala ämnesdidaktiska aspekter:

1. Erfarenhet av lektionsplanering: att välja/avgränsa ett bestämt fält, arbetsformer, läromedel.
2. Erfarenhet av olika undervisningsformer: "Klassisk" katederundervisning, problembaserade arbetsformer, exkursioner/studiebesök
3. Erfarenhet av olika undervisningsmaterial: läroböcker, IT, AV-material, egenproducerat material
4. Erfarenhet av examination, bedömning/betygsättning: utformning av prov eller andra examinationsformer.

Du har förstås haft kontakt med din VFU-lärare så att du har en aning om vad din klass (dina klasser) kommer att arbeta med. Hur tänker du lägga upp undervisningen? Du behöver välja:

- stoff
- material
- arbetsformer
- examinationsform

Du behöver ta hänsyn till kursplanen: hjälper din planering eleverna att nå de mål som anges? Du behöver ta hänsyn till elevernas förkunskaper: klarar de av att arbeta med det material och i de arbetsformer du valt? Du behöver ta hänsyn till vad som hänt tidigare under terminen: om eleverna hade ett traditionellt prov på förra momentet kan du välja någon form av projekt med redovisning inför klassen – eller omvänt. Du kan också behöva ta hänsyn till vad som händer runt omkring ämnet (skolresor, nationella prov).

Förutom att undervisa ska du tillsammans med din VFU-lärare delta så långt möjligt i alla förekommande arbetsuppgifter, t ex lärarkollegier och utvecklingssamtal. Det är viktigt att du utnyttjar varje möjlighet att få insikt i vad arbetet som religionslärare innebär i praktiken.

Naturligtvis ska du under perioden alltid uppträda professionellt: passa tider, följa en eventuell uppförandekodex vid skolan, hantera information om elever i enlighet med gällande regelverk osv.

Redovisning

Du ska dokumentera dina VFU-erfarenheter utifrån aspekterna *planering – genomförande – utvärdering – reflexion*. Dokumentationen utgör underlag för ett uppföljande diskussionsseminarium när du återvänt till högskolan. Under denna termin är det *differentiering/individualisering* som står i centrum för dokumentationsuppgiften som du hittar på sista sidan av detta dokument.

Lärbesök

Under andra halvan av din VFU-period kommer du att få besök på din skola. Syftet med besöket är att diskutera hur dina praktiska lärfärdigheter utvecklas. Besökande lärare kommer dels att närvara på en av dina lektioner, dels ha ett samtal med dig och din lärare. Du har ansvaret för att i samråd med din VFU-lärare och besökande lärare planera in besöket.

Betyg och bedömningsgrunder

VFU-momenten bedöms med betygen *Godkänd* eller *Underkänd*. En viktig del av underlaget är det skriftliga omdömet från din VFU-lärare. Din egen dokumentation enligt ovan samt ditt deltagande i det avslutande diskussionsseminariet vägs också in i bedömningen för att få en samlad bild av din successiva utveckling i enlighet med de långsiktiga målen för lärarutbildningen.

VFU-uppgift religion inom ämnes-VFU vt 2015.

Enligt grundskolans ämnesplan (i årskurs 7-9) ska religionsundervisningen syfta till att eleverna breddar, fördjupar och utvecklar kunskaper om religioner, livsåskådningar och etiska förhållningssätt och olika tolkningar när det gäller dessa. Tiden som finns till förfogande är dock reglerad och begränsad. Det innebär att vi som lärare tvingas till ett ämnesdidaktiskt urval i vår planering av undervisningen. Detta ämnesdidaktiska urval påverkas av vår tolkning av "Ämnets syfte", "Centralt innehåll" och "Kunskapskraven". Det innebär att planeringen av det ämnesdidaktiska urvalet bör (eller ska?) ha en tydlig relation/koppling till kunskapskraven för att vi som lärare ska kunna göra både en formativ och summativ bedömning av elevernas kunskaper utifrån ämnesplanens tänkta intentioner kring elevernas kunskaper och förmågor.

Den ämnesinriktade VFU-uppgiften innebär därför att du ska redovisa din *faktiska* ämnesdidaktiska planering och dina reflektioner kring det urval du valt och/eller tvingats att göra under din VFU och hur denna planering relaterar till kunskapskraven.

Mer konkret innebär din ämnesdidaktiska uppgift följande:

- En skriftlig redovisning av din *faktiska* planering under din VFU med tidsåtgång för olika moment.
- Redovisningen ska även innehålla dina reflektioner och motiveringar kring de ämnesdidaktiska övervägande du valt/tvingats att göra kring urval av ämnesinnehåll. Koppla dina reflektioner till vad som är "målet" med religionsundervisningen och artiklarna (se nedan).
- En diskussion kring hur tydligt och stringent du upplever kopplingen vara mellan din planering/undervisning och kunskapskraven.
- En diskussion kring hur tydligt och stringent du tror att eleverna upplevde kopplingen mellan din planering/undervisning och kunskapskraven.

Din skriftliga avrapportering kommer gissningsvis att omfattande cirka 5-8 sidor, storlek 12, Times New Roman.

Har du frågor kring uppgiften så mailar du: mikael.thelin@hh.se

Artiklar:

Robert Jackson (2008). "Teaching about religions in the public sphere: European policy initiatives and the interpretive approach". *Numen*, Vol. 55, Fasc. 2/3, s. 151-182.

Wanda Alberts (2008). "Didactics of the study of religions". *Numen*, Vol. 55, Fasc. 2/3, s. 300-334.

Förberedande VFU-seminarium fre 10/4 (v.15), 9-12 och ett uppföljande seminarium fre 29/5 (v.22) 9-12.